

POSTANOWIENIE

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Monika Koba

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Władysław Pawlak

SSN Roman Trzaskowski

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K.
działającego na rzecz małoletniego P. P.

przeciwko A. D. i M. P.

o alimenty,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie

zagadnienia prawnego przedstawienia do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi

Sądu Najwyższego postanowieniem Sądu Najwyższego z 4 lipca 2024 r.,

sygn. akt III CZP 1/24:

„Czy w sprawie o roszczenia alimentacyjne, w której powodem jest dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej (art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) pełnomocnikiem powoda może być przedstawiciel właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego (art. 87 § 3 kpc)?”,

a w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na to pytanie:

„Czy przedstawiciela właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego w miastach na prawach powiatu wyznacza prezydent miasta czy rada miasta czy też dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej?”,

a w razie udzielenia odpowiedzi na to pytanie, że jest to dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej:

„Czy dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej wyznacza przedstawiciela poprzez udzielenie pełnomocnictwa, czy też wyznaczenie to winno nastąpić odrębnie od udzielenia pełnomocnictwa?”.

odmawia podjęcia uchwały.

Agnieszka Piotrowska

Dariusz Dończyk

Monika Koba

Grzegorz Misiurek

Władysław Pawlak

Roman Trzaskowski

Karol Weitz

[r.g.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 lipca 2024 r. (III CZP 1/24), Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym, zagadnienie prawne przedłożone przez Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z 6 listopada 2023 r. (XI 1Cz 138/23), przedstawił do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego. Zagadnienie to dotyczy następujących kwestii:

„Czy w sprawie o roszczenia alimentacyjne, w której powodem jest dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej (art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) pełnomocnikiem powoda może być przedstawiciel właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego (art. 87 § 3 k.p.c.)?”,

a w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na to pytanie:

„Czy przedstawiciela właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego w miastach na prawach powiatu wyznacza prezydent miasta czy rada miasta czy też dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej?”,

a w razie udzielenia odpowiedzi na to pytanie, że jest to dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej:

„Czy dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej wyznacza przedstawiciela poprzez udzielenie pełnomocnictwa, czy też wyznaczenie to winno nastąpić odrębnie od udzielenia pełnomocnictwa?”.

Poważne wątpliwości prawne o przytoczonej treści nasunęły się Sądowi Okręgowemu przy rozpoznaniu zażalenia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K. (dalej Dyrektor MOPS lub Dyrektor) na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji o zwrocie pozwu wniesionego przez Dyrektora MOPS na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (aktualny jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r. poz.177, dalej: „u.w.r.p.z.”) w związku z art. 112 ust. 2 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (aktualny tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 – dalej: „u.p.s.”) przeciwko rodzicom małoletniego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w którym Dyrektor domagał się zasądzenia od pozwanych na rzecz ich dziecka alimentów we wskazanych kwotach. Pozew został podpisany nie przez Dyrektora, lecz przez pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K., który dołączył pisemne pełnomocnictwo pochodzące od Dyrektora, upoważniające go do reprezentacji Dyrektora w przedmiotowym postępowaniu sądowym o alimenty. Dyrektor MOPS został wezwany do usunięcia braku formalnego pozwu przez jego podpisanie, czego nie uczynił w zakreślonym terminie. W uzasadnieniu zarządzenia o zwrocie pozwu z tej przyczyny, Przewodniczący w Sądzie pierwszej instancji podniósł, że zgodnie z art. 38 ust. 2 u.w.r.p.z., Dyrektor MOPS jest uprawniony do złożenia pozwu o alimenty na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Ze względu na brak stosownej podstawy prawnej nie może jednak udzielić upoważnienia pracownikowi MOPS do wytoczenia powództwa oraz do podejmowania działań w jego imieniu, stąd pozew w tej sprawie może być

wniesiony wyłącznie przez Dyrektora, który, zdaniem Przewodniczącego, zgodnie z art. 87 § 1 k.p.c., może udzielić pełnomocnictwa do zastępowania go w postępowaniu sądowym jedynie adwokatowi lub radcy prawnemu, zaś art. 87 § 3 k.p.c. nie znajduje zastosowania w tej sprawie.

W zażaleniu na to zarządzenie, Dyrektor MOPS, zarzucając naruszenie art. 130 § 1 k.p.c., podniósł, że stosownie do art. 87 § 3 k.p.c., w sprawach o roszczenia alimentacyjne, pełnomocnikiem może być również przedstawiciel właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowej, mającej na celu udzielanie pomocy rodzinie, w związku z czym, w ocenie żalącego, pełnomocnikiem Dyrektora MOPS w tej sprawie może być, wbrew błędnemu stanowisku Sądu pierwszej instancji, upoważniony przez Dyrektora pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K..

Odnosząc się do przedstawionego zagadnienia prawnego, Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym podniósł w uzasadnieniu postanowienia z 4 lipca 2024 r., że z art. 87 § 3 k.p.c. wydaje się jasno wynikać, że w sprawie o roszczenia alimentacyjne, w której powodem jest dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej, pełnomocnikiem powoda może być ustanowiony przez niego przedstawiciel. Jednakże podczas analizy zagadnienia prawnego pojawił się też pogląd, że wątpliwe jest, czy w ogóle wskazany przepis ma zastosowanie w sprawie, skoro stanowi tylko, kto może być pełnomocnikiem. W sprawach określonych w art. 87 § 3 k.p.c. pełnomocnikiem strony może być także przedstawiciel (czyli pełnomocnik lub organ) miejskiego ośrodka pomocy społecznej, jeżeli przystąpił on do sprawy na podstawie odrębnych przepisów. Pogląd ten zakłada, że strona, na której rzecz działa dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej, nie musi ustanawiać odrębnego pełnomocnika, tylko może upoważnić osobę już działającą za niego. Innymi słowy, pełnomocnik miejskiego ośrodka pomocy społecznej może być jednocześnie pełnomocnikiem innej strony. Pogląd ten zakłada ponadto, że przepis art. 87 § 3 k.p.c. w ogóle nie stanowi o sposobie reprezentowania dyrektora miejskiego ośrodka pomocy społecznej, gdyż o tym stanowi art. 87 § 1 i 2 k.p.c. Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym zwrócił też uwagę na brak wypowiedzi na ten temat w literaturze postępowania cywilnego.

J. Gudowski (w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze. Artykuły 1-124, wyd. VI, 2023, pod red. T. Erecińskiego, dostępny on-line w systemie LEX) zauważa, że w sprawach o ustalenie i zaprzeczenie pochodzenia dziecka i o roszczenia alimentacyjne pełnomocnikiem - zarówno powoda, jak i pozwanego - jeśli żądanie zmierza do zmniejszenia lub odjęcia obowiązku alimentacyjnego, może być przedstawiciel właściwego w sprawach z zakresu pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego (por. art. 3 pkt 6 lit. a ustawy z 17.05.1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw, Dz.U. Nr 34, poz. 198 ze zm.) oraz organizacji pozarządowej mającej na celu udzielanie pomocy rodzinie. Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym zwrócił dalej uwagę, że opisana przez cytowanego autora sytuacja nie dotyczy pozwu, wnoszonego przez dyrektora miejskiego ośrodka pomocy społecznej o zasądzenie alimentów od rodziców małoletniego; skupiono się tylko na pozwie o zmniejszenie lub odjęcie obowiązku alimentacyjnego. Sąd podniósł następnie, że w postanowieniu Sądu Najwyższego z 25 lutego 1999 r., I CZ 9/99 (OSNC 1999, nr 9, poz. 155), przyjęto, iż w sprawie o ustalenie ojcostwa i o roszczenia alimentacyjne, przedstawiciel właściwego organu samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowej może być tylko pełnomocnikiem powoda, nie pozwanego. To stanowisko zostało przez J. Gudowskiego (w powołanym wyżej komentarzu) uznane za dyskusyjne, gdyż jest wynikiem zbyt jednostronnego pojmowania „pomocy rodzinie”, pozostaje też w kolizji z § 3, w którym ustawodawca nie uczynił dokonanego przez Sąd Najwyższy rozróżnienia (por. też postanowienie SN z 28.01.1966 r., III CR 356/65, OSNCP 1966/10, poz. 176, z aprobowaną glosą J. Jodłowskiego, OSPiKA 1968/7-8, poz. 155, oraz z omówieniem W. Siedleckiego, Przegląd orzecznictwa, PiP 1969/8-9, s. 402, i E. Wengierka, Przegląd orzecznictwa, NP 1967/5, s. 641)”.

Podsumowując swoje krótkie wywody, Sąd Najwyższy w składzie trzyosobowym wskazał w uzasadnieniu postanowienia z 4 lipca 2024 r., że wyrażone wcześniej w literaturze i orzecznictwie na tle art. 87 § 3 k.p.c. stanowiska dotyczą zupełnie odmiennych stanów faktycznych i prawnych, niż będący przedmiotem zagadnienia prawnego w tej sprawie, dotyczą bowiem spraw o

zmniejszenie lub odjęcie obowiązku alimentacyjnego. Kodeks postępowania cywilnego przyznaje przymiot strony postępowania także innym organom, np. prezesom tzw. urzędów regulacyjnych. Jednak w ich przypadku przepisy k.p.c. stanowią, że ich pełnomocnikiem może być pracownik podległego im urzędu (art. 479²⁹ § 3, 479⁵¹, 479⁶², 479⁷³ i 479⁸⁴ k.p.c.). W przypadku dyrektora miejskiego ośrodka pomocy społecznej nie ma przepisu wprost stanowiącego, kto może być jego pełnomocnikiem. Art. 87 § 2 k.p.c. stosowany wprost, reguluje jedynie zastępstwo procesowe osób prawnych oraz przedsiębiorców, w tym nieposiadających osobowości prawnej. Nie reguluje zastępstwa procesowego organów państwa mających prawo do wytoczenia powództwa na rzecz innego podmiotu. Także odpowiednie stosowanie przepisów o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym (art. 112 ust. 3 u.p.s. zdanie drugie) nie jest pomocne, gdyż prokurator nie może ustanowić pełnomocnika.

Z tej przyczyny uzasadniona będzie, zdaniem Sądu Najwyższego wydającego postanowienie z 4 lipca 2024 r., wypowiedź powiększonego składu Sądu Najwyższego, który rozstrzygnie wątpliwość, kto może być pełnomocnikiem dyrektora miejskiego ośrodka pomocy społecznej w sprawie, w której wytoczył powództwo o roszczenia alimentacyjne (art. 87 § 3 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 390 § 1 k.p.c., jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji (lub zażalenia) powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy. Sąd Najwyższy władny jest przejąć sprawę do rozpoznania albo przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego Sądu.

W świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, udzielenie merytorycznej odpowiedzi na przedstawione pytanie prawne powinno być poprzedzone przeprowadzeniem przez Sąd Najwyższy oceny formalnej prawidłowości wydania postanowienia o przedstawieniu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Sąd Najwyższy odmawia podjęcia uchwały (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11

października 1978 r., III CZP 64/78, OSPiKA 1979, nr 5, poz. 84; z 18 marca 2003 r., III CZP 9/03; z 4 kwietnia 2003 r., III CZP 10/03; z 8 kwietnia 2004 r., II PZP 2/04; z 18 marca 2005 r., III CZP 93/04; z 22 listopada 2007 r., III CZP 99/07; z 19 marca 2009 r., III CZP 11/09; z 9 lipca 2009 r., III CZP 38/09; z 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09; z 12 sierpnia 2009 r., II PZP 8/09, OSNP 2011, nr 3-4, poz. 37; z 25 listopada 2010 r., III CZP 95/10; z 13 grudnia 2013 r., III CZP 89/13, OSNC-ZD 2015, z. B, poz. 21; z 21 kwietnia 2016 r., III CZP 7/16; z 5 października 2016 r., III CZP 52/16, OSNC 2017, nr 7-8, poz. 83; z 19 października 2017 r., III CZP 51/17; z 19 października 2018 r., III CZP 44/18, z 8 marca 2019 r., III CZP 89/18; z 11 kwietnia 2019 r., III CZP 96/18 oraz z 25 lipca 2023 r., III CZP 150/22).

Podstawa do odmowy podjęcia uchwały zachodzi zwłaszcza w sytuacji, w której postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu wydał sąd, który nie jest właściwy do rozpoznania danego środka zaskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2019 r., III CZP 109/17) lub gdy zostało ono wydane w warunkach nieważności postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2002 r., III CZP 42/02, OSP 2003, nr 6, poz. 78; z 15 czerwca 2007 r., III CZP 36/07; z 17 lipca 2007 r., III CZP 72/07; z 2 października 2007 r., III CZP 90/07; z 9 lipca 2009 r., III CZP 19/09, OSNC-ZD 2010, z. B, poz. 48 oraz z 19 sierpnia 2009 r., III CZP 48/09, OSNC-ZD 2010, z. B, poz. 53).

Postanowienie z 4 lipca 2024 r. (III CZP 1/24), o przedstawieniu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego zostało wydane w składzie złożonym z osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3 dalej: „ustawa z 8 grudnia 2017 r.”).

Zgodnie z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), każde państwo członkowskie, kształtując samodzielnie strukturę organów wymiaru sprawiedliwości, powinno zapewnić, by organy orzekające – jako „sądy” w rozumieniu prawa Unii – w kwestiach związanych ze stosowaniem lub wykładnią

tego prawa odpowiadały wymogom skutecznej ochrony prawnej, w tym zwłaszcza wymaganiu niezawisłości i ustanowienia na podstawie ustawy. Wymagania te, w powiązaniu z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP UE), nawiązują do wiążącego wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, dalej: „EKPC” lub „Konwencja”), wyznaczającego wspólny państwom – stronom Konwencji – standard rzetelnego postępowania sądowego w sprawach cywilnych i karnych.

W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE), w ślad za utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej ETPC) na tle art. 6 ust. 1 EKPC, podnosi się, że nakaz ustanowienia sądu na podstawie ustawy odnosi się nie tylko do podstawy prawnej funkcjonowania sądu jako organu władzy publicznej, lecz także konkretnego składu orzekającego. Wymaga to uwzględnienia wszystkich przepisów prawa krajowego, które mogą rzutować na to, że uczestnictwo w składzie orzekającym konkretnych sędziów jest nieprawidłowe (zob. wyroki TSUE z 26 marca 2020 r., *Simpson/Rada i HG/Komisja*, C-542/18 RX-II i C-543/18 RXII; z 6 października 2021 r., C-487/19, *W.Ż.*; z 29 marca 2022 r., C 132/20, *Getin Noble Bank S.A.*). W podobny sposób należy oceniać wymagania wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji, jeżeli zważyć, że mimo pewnych różnic w ujęciu gwarancji prawa do sądu w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 KPP UE, standard ustanowiony w tych regulacjach jest zbieżny. Koresponduje to z dążeniem artykułowanym w pracach nad projektem Konstytucji, aby poziom gwarancji przewidziany w tej mierze w przyszłej konstytucji nie był niższy niż w ratyfikowanych przez Polskę umowach międzynarodowych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2025 r., II CSKP 1946/22, Biuletyn Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego nr XV, s. 77, nr XXXVII, s. 98 i nr XXXIX, s. 48 i n.; w orzecznictwie postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22).

Postanowienie Sądu Najwyższego przedstawiające powiększonemu składowi przedmiotowe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia zostało wydane w składzie trzyosobowym złożonym z osób, których udział w składzie orzekającym

Sądu Najwyższego, zgodnie z uchwałą składu połączonych izb Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/2020), oznacza, że ustanowiony w ten sposób sąd nie spełnia standardu bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 KPP UE, czego procesowym skutkiem jest nieważność postępowania w sprawie ze względu na sprzeczność składu orzekającego z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Uchwale składu połączonych izb Sądu Najwyższego została nadana moc zasady prawnej, zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r. poz. 622, dalej: „u.SN”), a Sąd Najwyższy nie odstąpił od niej w przepisany trybie (art. 88 u.SN). Jest ona zatem wiążąca dla wszystkich składów Sądu Najwyższego, bez względu na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (OTK-A 2020, poz. 61), co wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22, uchwała Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, nr 10, poz. 95, postanowienia Sądu Najwyższego z 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, nr 10, poz. 41, z 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22 i III CO 37/22, z 12 maja 2022 r., V KO 37/22, z 14 września 2022 r., I KZP 7/22, z 3 października 2022 r., III PUB 3/22, z 21 grudnia 2022 r., II PUB 1/22 i z 14 czerwca 2023 r., III UZP 4/23; w nowszym orzecznictwie zob. wyroki Sądu Najwyższego z 8 lutego 2024 r., II CSKP 1439/22, z 12 marca 2024 r., II KK 319/23, z 17 kwietnia 2024 r., III KS 13/24 i z 25 kwietnia 2024 r., I PSKP 13/23, OSNP 2024, nr 10, poz. 97).

Argumentacja, która legła u podstaw uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/2020, została zaaprobowana w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (zob. wyroki z 6 maja 2021 r., II GOK 2/18 i z 21 września 2021 r., II GOK 10/18) oraz w orzecznictwie ETPC (zob. wyroki z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, *Reczkowicz przeciwko Polsce*, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, *Dolińska -Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, *Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce* i z 15 marca 2022 r., *Grzęda przeciwko Polsce*, nr 43572/18, a także z 23 listopada 2023 r., nr 50849/21, *Wałęsa przeciwko Polsce*), w którym zwrócono uwagę m.in. na

systemowy charakter wadliwości postępowań nominacyjnych zmierzających do objęcia stanowisk sędziowskich, prowadzonych z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017 r., a także w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, negującym status Sądu Najwyższego w składzie z udziałem osób, które objęły urząd sędziego Sądu Najwyższego w postępowaniach z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017 r., jako niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 akapit drugi KPP UE (zob. wyroki TSUE z 15 lipca 2021 r., C-791/19, *Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej*, z 21 grudnia 2023 r., C-718/21, *LG* i z 7 listopada 2024 r., C-326/23, *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*, a także nawiązujące do tych wyroków postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 29 maja 2024 r., C-720/21, *Rzecznik Praw Obywatelskich, przy udziale: M.M., E.M., X Bank SA*, i z 21 czerwca 2024 r., C-810/23, *Prokurator Generalny przy udziale Kancelarii B. sp. z o.o. sp. k., R.G.*).

Wykładnia, będącego podstawą przedstawienia zagadnienia prawnego przez skład trzyosobowy Sądu Najwyższego, art. 390 § 1 k.p.c., zgodna z art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 KPP UE, prowadzi zatem do wniosku, że apriorycznym i dorozumianym warunkiem wydania przez Sąd Najwyższy w składzie powiększonym uchwały rozstrzygającej przedstawione zagadnienie prawne jest to, aby postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego zostało wydane przez Sąd Najwyższy w składzie odpowiadającym wszystkim wymaganiom wyrażonym w art. 45 ust. 1 Konstytucji i odpowiadającym temu przepisowi przytoczonym wyżej regulacjom Konwencji i prawa unijnego. Sąd Najwyższy w składzie powiększonym nie może zatem rozstrzygnąć merytorycznie zagadnienia prawnego, jeżeli postanowienie o jego przedstawieniu zapadło w warunkach nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.) wskutek udziału w składzie sądu osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2023 r., III UZP 4/23, OSNP 2024, nr 1, poz. 7),

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu.

Agnieszka Piotrowska Dariusz Dończyk Monika Koba Grzegorz Misiurek

Władysław Pawlak Roman Trzaskowski Karol Weitz

[a.†]